

І МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ
В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА»

(7 грудня 2021 року)

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА АСОЦІАЦІЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ
РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР З НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ВТОРИННОЇ ПРАВОВОЇ
ДОПОМОГИ У ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ОБ'ЄДНАНИХ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД (м. КИЇВ)
ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ
ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНИ (м. КИЇВ)
ПОЛТАВСЬКИЙ ЦЕНТР ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ
ОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (м. ОПОЛЕ, ПОЛЬЩА)
ЩЕЦІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, ІНСТИТУТУ ПОЛІТОЛОГІЇ ТА ДОСЛІДЖЕНЬ У
ГАЛУЗІ БЕЗПЕКИ (м. ЩЕЦІН, ПОЛЬЩА)
ВИЩА ШКОЛА СТРАХУВАННЯ І ФІНАНСІВ (м. СОФІЯ, БОЛГАРІЯ)
УНІВЕРСИТЕТ МИКОЛАСА РОМЕРИСА (MRU) (м. ВІЛЬНЮС, ЛИТВА)
УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ БЕЗПЕКИ В КОШИЦЯХ
(м. КОШИЦЕ, СЛОВАЧЧИНА)
АЗЕРБАЙДЖАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(м. ГЯНДЖА, АЗЕРБАЙДЖАН)
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКО,
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА,
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ «ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО
УПРАВЛІННЯ»
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ІМЕНІ О.М. БЕКЕТОВА, КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ І ПУБЛІЧНОГО
АДМІНІСТРУВАННЯ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»,
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
АДМІНІСТРУВАННЯ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА
МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ

I МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ:

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА»

7 грудня 2021 року

м. Полтава, Україна

<i>Ткачук Ю.Р.</i>	
Проблематика підготовки і прийняття рішень місцевими органами представницької влади в Україні	162
<i>Шевченко М.В.</i>	
Школа місцевого самоврядування як платформа для розбудови управлінської спроможності територіальних громад	165
<i>Шерстюк Л.М.</i>	
Ризики та виклики внаслідок передачі нових повноважень територіальним громадам в умовах децентралізації влади	169
<i>Шубаєва Н.В., Блохіна А.С.</i>	
Сільські території України в сучасній економічній науці та практиці державного стратегічного планування	172
<i>Шиловер І.О.</i>	
Цифровізація Василівської територіальної громади: очікування та реальність	175
СЕКЦІЯ 3. СОЦІАЛЬНА ОСНОВА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	
<i>Dorofyeyev O., Tatsii Yu.</i>	
E-democracy as a key to improving the effectiveness of local governance	179
<i>Pataraş A., Dirzyte A.</i>	
Wellbeing of citizens and employees as indicator of good local governance	181
<i>Арбузова Т.В.</i>	
Специфіка сільської соціальної інфраструктури як об'єкта державного регулювання	184
<i>Ворона П.В., Кривошеї В.М., Зверев М.В.</i>	
Місцеві моделі вирішення проблематики соціально-психологічної адаптації УБД у територіальних громадах	187
<i>Гнатюк Є.М.</i>	
Розвиток електронної демократії в територіальних громадах України	192
<i>Гончар О.Д., Ожменко О.Ю.</i>	
Удосконалення комунікаційних процесів державних органів влади	195
<i>Гордійчук О.О., Слюсар В.М.</i>	
Ментальна основа місцевого самоврядування: український контекст	198
<i>Жадан О.В., Гончаренко М.В.</i>	
Тенденції розвитку місцевого самоврядування в країнах ЄС	201
<i>Карвачка Н.С.</i>	
Реалізація принципів етичної поведінки представників публічної влади ..	204
<i>Кобетях А.Р.</i>	
Церковна автокефалія та самоврядування місцевих рад: точки дотику	208
<i>Кривошеї В.М., Мочков О.Б.</i>	
Місцеве самоврядування у процесі соціально-психологічної адаптації УБД	211
<i>Лахижжа М.І.</i>	
Етичні аспекти оптимізації діяльності територіального самоврядування в республіці Польща: досвід для України	215

сотня». URL: <http://legall00.org.ua/wp-content/uploads/2018/07/zvit-sotsialnyi-zakhyst-veteraniv.pdf> (дата звернення 01.12.2021).

4. Карпенко В. В., Карпенко Н. А. Основні напрями психологічної та психотерапевтичної допомоги та соціально-психологічної реабілітації осіб, що постраждали внаслідок військових дій в зоні АТО. *Психічне здоров'я особистості у кризовому суспільстві: зб. тез наук.-практ. конф.* (Львів, 21 жовт. 2016 р.) / упоряд. Н. М. Бамбурак. Львів: ЛьвДУС, 2016. С. 116-123.

5. Кондратенко О. О. Міжнародний досвід щодо забезпечення державою соціальної захищеності ветеранів війни. *Держава та регіони: наук.-вироб. журн. Серія: державне управління*. 2018. № 1 (61). С. 102-106.

6. Числіцька О. В. Соціально-психологічна адаптація військово-службовців, що приймали участь у бойових діях (антитерористичній операції). *Вісник Національного університету оборони України*. 2015. №3 (46). С. 338-343.

Євгеній Михайлович Гнаток,
здобувач вищої освіти СВО Бакалавр
Полтавського державного аграрного університету
м. Полтава, Україна

РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННОЇ ДЕМОКРАТІЇ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ УКРАЇНИ

Сьогодні більш ніж будь-коли раніше стійка демократія залежить від реагування на потреби громадян. Зусилля, спрямовані на побудову демократії та проведення справжньої соціальної трансформації, вимагають інституціоналізованих механізмів для визначення та структурування перспектив, бажань громадян та їх бачення демократії. Саме якісне оцінювання такої форми управління робить це можливим. Науковці та практики прагнуть окреслити напрями оцінки рівня розвитку е-демократії [1].

За результатами 2019 р. Freedom House оцінила рівень розвитку демократії в Україні у 3,39 із 7 балів та присудила Україні 16 місце серед 29 постсоціалістичних країн, які оцінювалися в рамках дослідження Nations in Transit 2020 [2]. При цьому предметом оцінки були демократичне управління державою, виборчий процес, громадянське суспільство, незалежні ЗМІ, демократичне місцеве самоврядування, верховенство права та незалежність правосуддя, корупція.

У рейтингу «Індекс демократії 2020», укладеному виданням «The Economist», Україна посіла 79-те місце, лишивши за собою статус «перехідного (гібридного) режиму» (у рейтингу за 2018 р. Україна посідала 80 місце, в 2017 р. – разом із Чорногорією 83-84 місця) [3]. Очолюють список Норвегія, Ісландія та Швеція з індексами демократії 9,81, 9,37 та 9,26 відповідно. Індекс демократії України склав 5,81 (-0,09), а такі його складові як виборчий процес і плюралізм – 8,25, функціонування уряду – 2,71, участь у політичному житті – 7,22, політична культура – 5,0, цивільні права – 5,81.

Департамент з економічних і соціальних питань ООН (UNDESA) оцінює рівень розвитку електронного урядування в світі згідно Індексу EGDІ (E-Government Development Index). Опитування оцінює ефективність електронного уряду у наданні державних послуг та визначає закономірності розвитку та ефективності електронного уряду, а також країни та області, де потенціал інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та електронного уряду поки що не може бути повністю використаний і де підтримка розвитку потенціалу може бути корисною [4]. Він служить інструментом розвитку для країн, щоб вчитися один у одного, визначати сильні сторони.

Згідно Індексу EGDІ (E-Government Development Index), Україна класифікується як країна з високим рівнем е-урядування. Її рейтинг у 2012-2020 рр. був нестабільним і коливався в діапазоні 62-87 місця. Проте, з 2018 р. по 2020 р. Україна посунулася в рейтингу з 82 на 69 місце (0.71190 проти 0.61650) [5]. Комплексний показник в 2020 р. склав 0,7179 проти 0,6165 в 2018 р. і поєднав три субіндекси: онлайн-сервісів (нові інформаційні послуги, розширені інформаційні послуги, транзакційні послуги; підключені послуги) – 0,6827 проти 0,5694; телекомунікаційної інфраструктури (підписки на фіксовану широкосмтову мережу; люди, які користуються Інтернетом; мобільні підписки; підписки на телефон стаціонарної мережі; підписки на безпроводну широкосмтову мережу) – 0,5942 проти 0,4364; людського капіталу (грамотність серед дорослого населення; показник охоплення початковою, середньою та вищою освітою; очікувана тривалість навчання; середня кількість років навчання) – 0,8591 проти 0,84360.

Експерти ООН відзначили прогрес України у розвитку електронної участі (це показник розвитку сервісів активної комунікації між громадянами та державою), згідно з яким вона посіла в 2020 р. 46 місце (в 2018 р. – 75) [6].

В Україні аналіз ситуації щодо електронної демократії на державному рівні проводить лише Державна служба статистики. Масштаб цього дослідження не дає можливість побачити детальну картину розвитку електронної демократії у регіонах. У 2020 р. було вперше опубліковано звіт щодо інструментів е-демократії Державної служби статистики України. Так, у 2019 р. електронні петиції запроваджено у 659 органах місцевого самоврядування (ОМС); громадський бюджет запроваджено в 385 ОМС; електронні консультації запроваджені у 210 ОМС [7].

Протягом трьох років Центр розвитку інновацій досліджує «Індекс місцевої електронної демократії в Україні». Пілотний експеримент охопив 10 міст, в 2020 р. досліджували вже 31. Серед міст-лідерів: Тернопіль – 75,3 %, Київ – 73,4 %, Хмельницький – 72,5 %. Найбільший прогрес у порівнянні з минулим роком мають міста Тернопіль (+28,6 %), Хмельницький (+20 %), Миколаїв (+16,9 %), Кам'янське (+16,1 %), Слов'янськ (+15,4 %) [8, с. 11]. Місто Полтава має низький рейтинг (29 місце, + 2,5 %), яке в 2020 р. не отримало відсотків за блоками досліджень «Стратегічні/програмні документи щодо розвитку місцевої е-демократії» та «ІТ-сервіси участі», має критично низькі відсотки за блоком «Нормативно-правове забезпечення базових інструментів е-демократії» – 37,5 %.

Проведений в серпні 2021 р. моніторинг офіційних сайтів чотирьох найбільших територіальних громад Полтавської області (Полтавської, Кременчуцької, Лубенської, Миргородської) засвідчив, що лише дві з чотирьох мають рівень сервісного забезпечення розвитку е-демократії середній чи вище середнього. Тобто не враховуються потреби густонаселених громад в онлайн версіях інструментів е-демократії, які, безумовно, є вищими. Зазначимо також, що і набір е-сервісів в великих громадах дещо вужчий ніж пропонують в цілому територіальні громади Полтавської області. На сучасному етапі розвитку е-демократії територіальні громади Полтавської області використовують практику впровадження єдиного типового сайту для органів місцевого самоврядування.

Вивчення практики використання інструментів е-демократії, що забезпечують різні етапи реалізації політики місцевого розвитку, в інших 56-ти територіальних громадах Полтавської області переконало в тому, що найбільша частина з них використовується на етапі втілення місцевої політики та етапі моніторингу і контролю. Найбільш поширеними є зворотній зв'язок (71,4), система електронних петицій (69,6 %), «Єдина система електронних публічних закупівель» (ProZorro) (35,7 %), «Кабінет посадової особи» (30,4 %). Спектр е-сервісів офіційних сайтів територіальних громад найширший в територіальних громадах з кількістю населення 11920-17404 осіб. Дві місцеві ради (зі 60 досліджених), не запровадили жодного е-сервісу.

Плановий розвиток та впровадження інструментів електронної демократії в Україні вимагає розширення їх спектру. З цією метою визначено базовий пакет е-сервісів офіційного веб-сайту територіальної громади, до якого включено: на етапі формування порядку денного місцевої політики – систему електронних петицій; на етапі формулювання політики – консультації з громадськістю, е-опитувальники; на етапі затвердження політики – он-лайн трансляції сесій, виконкомів; на етапі втілення політики – «Відкритий бюджет», Портал «Відкритих даних», Єдину систему електронних публічних закупівель, Портал адміністративних послуг, на етапі моніторингу і контролю – «Онлайн звернення», «Зворотний зв'язок», ProZorro, PAYWATCH.

Список використаних джерел:

1. Кемп Б., Хіменез М. Система оцінювання стану демократії на місцевому рівні. URL: <https://www.idea.int/sites/default/files/publications/state-of-local-democracy-framework-UK.pdf> (дата звернення: 29.10.2021).
2. Україна на терезах демократії: Індекс Freedom House. 2020. URL: <https://dif.org.ua/article/ukraine-na-terezakh-demokratii-indeks-freedom-house> (дата звернення: 29.10.2021).
3. Індекс демократії. *Вікіпедія*. URL: Індекс демократії — Вікіпедія ([wikipedia.org](https://uk.wikipedia.org/wiki/Індекс_демократії)) (дата звернення: 29.10.2020).
4. United nations e-government survey 2018. 2018. URL: https://publicadministration.un.org/egovkb/Portals/egovkb/Documents/un/2018-Survey/E-Government%20Survey%202018_FINAL%20for%20web.pdf (дата звернення: 29.10.2021).
5. Рейтинг електронного правительства ООН (EGDI). URL:

[https://www.tadviser.ru/index.php/Статья:Рейтинг_электронного_правительства_ООН_\(EGDI\)](https://www.tadviser.ru/index.php/Статья:Рейтинг_электронного_правительства_ООН_(EGDI)) (дата звернення: 29.10.2021).

6. EGOVKB. United Nations. Ukraine. URL: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data/Country-Information/id/180-Ukraine> (дата звернення: 29.10.2021).

7. Індекс місцевої електронної демократії в Україні. Київ, 2020. URL: <https://cid.center/wp-content/uploads/2021/01/e-dem.pdf> (дата звернення: 20.10.2021).

8. Індекс місцевої електронної демократії в Україні: пілотне дослідження / Х. Приходько та ін. : за ред. С. Лобойка, Д. Хуткого, А. Ємельянової. Київ, 2018. 14 с.

Олег Дмитрович Гончар,
Олександр Юрійович Озюменко,

*студенти
Державного біотехнологічного університету
м. Харків, Україна*

УДОСКОНАЛЕННЯ КОМУНІКАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ

Удосконалення здібностей та спеціальних методів публічної комунікації стають все більш важливими, особливо коли це стосується формування місії або потребує досягнення мети. Крім того, мета набагато важливіша, коли ми говоримо про інтерес громадян, сенс їх взаємодії з державними інституціями як частиною системи державного управління. Тому є необхідним в дослідженні нового погляду щодо інструментів комунікації, які використовуються в державному управлінні, а також щодо норм поведінки державних службовців. Нові методи мають покращити відносини між громадськістю адміністрації та громадянами. У цьому секторі ключовим елементом є те, що не може бути ефективною зовнішньої комунікації, якщо вона не підкріплена внутрішнім спілкуванням. Отже, в цьому випадку першим кроком буде розвиток цієї сфери.

Основний принцип спілкування полягає в тому, що люди не завжди рішучі. Наша людська природа полягає в тому, щоб вірити в те, що ми можемо почути і бачити та оцінювати державні інституції за рівнями їх підходів до прозорості.

Але для початку звернемося до теорії і практики державного управління стосовно понять «управління» і «комунікація», які завжди пов'язуються з поняттям «інформація». «Як організація, чи будь-яка сфера людської діяльності, не можуть існувати без комунікації, комунікація не існує без інформації. Якщо комунікація розглядається як процес, то інформація – це те, що передається в ході цього процесу [1, 2]». З цього слідує, що дослідження процесу комунікації без визначення поняття «інформація» є неможливим або неповним.

Інформація в управлінні соціальними системами – це відповідним чином документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що